

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

**Εκδήλωση ανοικτής συζήτησης μαθητών/μαθητριών της Β΄ Λυκείου
στο πλαίσιο της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης με θέμα:
«Χτίζοντας μαζί την Ευρώπη του Αύριο: ο λόγος στους νέους»**

Περιγραφή θέματος
Θέμα Α
A1. Αξίες και δικαιώματα, κράτος δικαίου, ασφάλεια Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) βασίζεται σε ένα σύνολο κοινών αξιών, μεταξύ των οποίων τα θεμελιώδη δικαιώματα, η δημοκρατία και το κράτος δικαίου. Οι εν λόγω αξίες αποτελούν τα θεμέλια των κοινωνιών αλλά και της κοινής ταυτότητας των κρατών μελών της ΕΕ. Ως εκ τούτου, η προαγωγή και η προάσπιση των αξιών αυτών αποτελεί για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της βασική επιδίωξη. Καθώς, λοιπόν, οι βασικές αξίες της ισότητας, της ανεκτικότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης βρίσκονται στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού οράματος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο προέβησαν στη διακήρυξη του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2000), ο οποίος με τη Συνθήκη της Λισαβόνας (2009) κατέστη νομικά δεσμευτικός για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της. Η εφαρμογή του Χάρτη και η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων συνιστά οριζόντιο ζήτημα, το οποίο σχετίζεται με όλους τους τομείς δραστηριότητας της ΕΕ και γι' αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τις εργασίες όλων των οργάνων της. Επίσης, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν θέσει ως πρωταρχικό στόχο τους και εφαρμόζουν σχετικές πολιτικές για την προστασία των ατομικών, πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων των Ευρωπαίων πολιτών, καθώς και για τη θωράκιση αξιών και αρχών. Ειδικότερα, στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ υιοθέτησε δράσεις για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων τόσο στην ΕΕ όσο και στα κράτη μέλη, όπως για παράδειγμα η στρατηγική για την ισότητα των φύλων, το σχέδιο δράσης κατά του ρατσισμού, η στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ+, αλλά και δράσεις για την

ενίσχυση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες. Σκοπός είναι η περαιτέρω προώθηση και ενδυνάμωση των πολιτικών αυτών, η οποία με τη σειρά της θα συμβάλει και στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των Ευρωπαίων πολιτών στην ΕΕ.

Επιπρόσθετα, η ΕΕ έχει υιοθετήσει σειρά πολιτικών αλλά και κανονιστικό πλαίσιο για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών, αφού η ασφάλεια στις συναλλαγές οδηγεί ακριβώς στην περαιτέρω ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς και της οικονομίας.

Ταυτόχρονα, η ΕΕ έχει εντατικοποιήσει την προσπάθειά της για περαιτέρω ενίσχυση του κράτους δικαίου, λαμβανομένου υπόψη ότι καμία δημοκρατία δεν μπορεί να ευδοκιμήσει χωρίς ανεξάρτητα δικαστήρια που να εγγυώνται την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και πολιτικών ελευθεριών, ούτε χωρίς ενεργό κοινωνία των πολιτών, αλλά ούτε χωρίς ελεύθερα και πολυφωνικά μέσα μαζικής επικοινωνίας. Το κράτος δικαίου έχει άμεσο αντίκτυπο στη ζωή του κάθε πολίτη. Αποτελεί προϋπόθεση για τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης έναντι του νόμου και την προάσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών της ΕΕ. Είναι απαραίτητο για την εφαρμογή του δικαίου και των πολιτικών της ΕΕ και είναι καίριας σημασίας για μία Ένωση ισότητας, ευκαιριών και κοινωνικής δικαιοσύνης.

Η ΕΕ έχει στην εργαλειοθήκη της σημαντικά μέσα για την ενίσχυση του κράτους δικαίου στα κράτη μέλη αλλά και σε τρίτες χώρες. Η πρόσφατη προσθήκη δύο επιπλέον εργαλείων για την παρακολούθηση και ενίσχυση του κράτους δικαίου στα κράτη μέλη, του ετήσιου ευρωπαϊκού μηχανισμού για το κράτος δικαίου αλλά και της ρήτρας Αιρεσιμότητας που συνδέει το κράτος δικαίου με τον προϋπολογισμό της Ένωσης, συμβάλλει ουσιαστικά τόσο στη δημιουργία δημοκρατικότερων κοινωνιών όσο και στη δημιουργία δημοκρατικότερης και δικαιότερης συνείδησης στους πολίτες.

A2. Ευρωπαϊκή Δημοκρατία

Η υιοθέτηση του «Ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για τη δημοκρατία» στόχο έχει την καλλιέργεια και ενδυνάμωση της ενεργού Πολιτότητας και την οικοδόμηση ανθεκτικότερων δημοκρατιών σε ολόκληρη την ΕΕ. Στο σχέδιο αυτό καθορίζονται μέτρα γύρω από τρεις βασικούς πυλώνες: α) την προώθηση ελεύθερων και δίκαιων εκλογών, β) την ενίσχυση της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης και γ) την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/european-democracy-action-plan_el).

Τέλος, προκειμένου να διασφαλιστεί η σταθερότητα και η ασφάλεια τόσο στα κράτη μέλη όσο και στην ΕΕ από τις απειλές που συνοδεύουν τη σύγχρονη εποχή, έχει

υιοθετηθεί η νέα Στρατηγική της ΕΕ για την Ασφάλεια, η οποία παρέχει τα εργαλεία και τα μέτρα που διασφαλίζουν την ασφάλεια στον κόσμο αλλά και στο ψηφιακό περιβάλλον. Οι στρατηγικές προτεραιότητες της δράσης περιλαμβάνουν: α) την οικοδόμηση ενός περιβάλλοντος ασφάλειας ανθεκτικού στο μέλλον, β) την αντιμετώπιση των εξελισσόμενων απειλών, γ) την προστασία των Ευρωπαίων πολιτών από την τρομοκρατία και το οργανωμένο έγκλημα και δ) την ανάπτυξη ενός ισχυρού οικοσυστήματος ασφάλειας.

Ερωτήματα:

1. Πώς αξιολογείτε την αποτελεσματικότητα των πολιτικών, των μέτρων και των δράσεων που αναλαμβάνονται από την ΕΕ στο πλαίσιο της προώθησης του κράτους δικαίου; Εισηγηθείτε τρόπους βελτίωσης της αποδοτικότητάς τους.

A2. Πώς είναι δυνατόν να ενισχυθεί η συνεργασία των κρατών μελών για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ποια περαιτέρω μέτρα μπορεί να θεσπίσει η ΕΕ για την προώθηση του κράτους δικαίου;

A3. Με ποιους τρόπους είναι δυνατόν να ενισχυθεί η συνεργασία των κρατών μελών για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που παρουσιάζονται σήμερα για τα δημοκρατικά μας συστήματα;

A4. Ποιος είναι ο ρόλος της εκπαίδευσης στην ενίσχυση, ιδιαίτερα στους μαθητές αλλά και στην ευρύτερη κοινωνία, της αντίληψης της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά και της έννοιας του κράτους δικαίου και πώς θα μπορούσε η ΕΕ να ενδυναμώσει την προσπάθεια αυτή;

A5. Πώς θα μπορούσαν οι νέοι να συμβάλουν στην ενίσχυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της έννοιας του κράτους δικαίου μέσω πρωτοβουλιών της ΕΕ;

Θέμα Β

Μετανάστευση

Περισσότεροι από 3,2 εκατομμύρια αιτούντες άσυλο έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας στην ΕΕ από το 2015 έως σήμερα. Ως εκ τούτου, πέρα από την προσπάθεια που καταβάλλεται για ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και ενδυνάμωση των Ευρωπαίων πολιτών, η ΕΕ, μέσα από μία κοινή μεταναστευτική πολιτική και πολιτική ασύλου, στοχεύει, επίσης, στο να βοηθήσει την Ευρώπη να αντιμετωπίσει με αποτελεσματικότητα τις προκλήσεις του μεταναστευτικού.

Με το νέο Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο, η ΕΕ φιλοδοξεί να θεμελιώσει μία ολιστική προσέγγιση η οποία θα διασφαλίζει αφενός μεν ότι τα άτομα που χρήζουν διεθνούς προστασίας θα έχουν πρόσβαση στο άσυλο, αφετέρου δε ότι οι υπήκοοι τρίτης χώρας που δεν έχουν νόμιμο δικαίωμα διαμονής στην ΕΕ θα επαναπατρίζονται στις χώρες καταγωγής τους με πλήρη σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματά τους. Πέραν του Συμφώνου, η ΕΕ υιοθετεί τα κατάλληλα εργαλεία για την καταπολέμηση της εμπορίας προσώπων και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της εργαλειοποίησης της μετανάστευσης, αλλά παράλληλα και για την ενσωμάτωση όσων έχουν νόμιμο δικαίωμα διαμονής στα κράτη μέλη. Το μεγάλο στοίχημα για την ΕΕ είναι να αξιοποιήσει στο μέγιστο βαθμό τα οφέλη της μετανάστευσης, περιορίζοντας ταυτόχρονα τις αρνητικές πτυχές της.

Ερωτήματα:

1. Πώς μπορεί η ΕΕ να αξιοποιήσει τη μετανάστευση προς όφελός της σε όλους τους τομείς (οικονομικά, πολιτιστικά, κοινωνικά);
2. Με δεδομένο ότι ένα σημαντικό στοιχείο της ευρωπαϊκής ταυτότητας είναι η πολυπολιτισμικότητα, πώς αντιλαμβάνεστε την αρχή αυτή σε σχέση με τους αλλοδαπούς συμπολίτες μας;

Θέμα Γ

Ο ρόλος της ΕΕ στον κόσμο

Η ΕΕ επιδιώκει την αντιμετώπιση διεθνών προβλημάτων μέσω κανόνων, συνεργασίας μεταξύ των χωρών και συλλογικής δράσης. Επιδιώκει συντονισμένη προσέγγιση στις εξωτερικές της δράσεις που να διασφαλίζει ότι η φωνή της Ευρώπης στην παγκόσμια σκηνή είναι ισχυρή και ενωμένη. Επίσης, συνεργάζεται στενά με τις γειτονικές χώρες και καλλιεργεί σχέσεις και συμμαχίες με χώρες που δεν είναι κράτη μέλη της ΕΕ, Διεθνείς Οργανισμούς και Διεθνείς οργανώσεις, ειδικά με όσους μοιράζεται κοινές αξίες και κοινούς παγκόσμιους στόχους, π.χ., σε ό,τι αφορά στην ασφάλεια των κρατών μελών, την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID, το κλίμα κ.ά.

Η ΕΕ στον κόσμο αποτελεί μία από τις θεματικές της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης. Στο πλαίσιο της θεματικής αυτής, οι πολίτες καλούνται να εκφράσουν τις ιδέες τους για το πώς θα ενισχυθεί μία υπεύθυνη παγκόσμια ηγεσία και πώς μπορούμε όλοι μαζί να αντιμετωπίσουμε σοβαρά ζητήματα, όπως η ειρήνη και η ασφάλεια, η κλιματική αλλαγή, η βιώσιμη ανάπτυξη και η παγκόσμια ανάκαμψη.

Ερωτήματα:

1. Ποιος είναι ο ρόλος της ΕΕ στον κόσμο; Πώς τον αξιολογείτε; Θα αλλάζατε κάποια στοιχεία σε αυτόν; Αν ναι, σε ποιους τομείς χρειάζεται βελτίωση ώστε η ΕΕ να έχει πιο ισχυρή παρουσία στη διεθνή σκηνή; Αν όχι, εξηγήστε.
2. Πώς θα μπορούσε η ΕΕ να βελτιώσει τη δράση της για την αντιμετώπιση της πανδημίας και της κλιματικής αλλαγής κάνοντας τη φωνή της πιο ισχυρή στον κόσμο;
3. Πώς μπορούν οι νέοι να συνεισφέρουν για έναν ενισχυμένο ρόλο της ΕΕ στον κόσμο;